

Median syy

Ministeri eroaa, kansanedustajat kiemurtelevat vaalirahoituksestaan kertoessaan, maataloustuotanto ja eläinten hyvinvointi puhuttavat ja suomalaista hiihtourheilua puidaan aina vaan. Kuluneen vuoden aikana myös joukkoviestimet ovat olleet monen mielestä syyllisiä. Usein huomio on kiinnittynyt joukkoviestintien toimintaan, ei siihen mistä yritettiin kertoa.

Samaan aikaan samat meediat ovat kertoneet eläinlääkäreiden kannalta myönteisiä asioita. Näitä ovat esimerkiksi se, että yli viisi miljoonaa lukijaa sai lukea Vuoden eläinlääkäreiden 2008 valinnasta ja eläinsuojelutyöstä, erityisesti nuoret saivat lukea, että eläinlääkäri on haluttu elämänkumppani ja kuivakan median ystäville kerrottiin, että eläinlääkärin ammatti on yhä maan 14:nneksi arvostetuin.

Joukkoviestimet ovat keskeinen osa demokratiaa ja sananvapautta. Niiden tehtävä on kertoa julkisuuteen myös asioita, joita sinne ei vapaaehtoisesti tyrkytetä. Joukkoviestimien edustajia sitovat alan omat journalistiset ohjeet, joissa käydään läpi monia eettisiä periaatteita esimerkiksi tietojen hankinnasta, niiden tarkistamisesta ja yksityiselämän suojasta. Näitä ohjeita toiset toimittajat noudattavat hyvin ja toiset huonommin, ja samankaltaista laatuvaihtelua on valitettavasti havaittavissa useimpien ammattikuntien toiminnassa. Ajattelen, että lukijalla on vastuuta muuallakin kuin Savossa: iltapäivälehdillä on erilainen rooli kuin valtakunnan asiallisimmilla kanavilla, on hyvä muistaa mitä meediota siteeraa.

Lääkärikunta ja lehdistö hyväksyivät 1960-luvulla ensimmäisen suosituksen yhteistoiminnasta. Nykyinen keskinäinen sopimus on Journalistiliiton ja Lääkäriiliiton vuonna 2003 hyväksymä tiedotussuositus. Se korostaa, että ammattikunnat tekevät työtään, toinen ihmisen terveyden hyväksi ja toinen sananvapauden hyväksi pyrkimyksenä totuudenmukainen tiedonvälitys. Tavoitteena on oppia tekemään työtä rinnakkain, omien päämäärien hyväksi. Jokelan koulun ampumatapauksen jälkipyykki nosti taas esille teeman järkyttyneen ihmisen haastattelemisesta ja kuvaamisesta. Syystäkin pohdittiin, missä menee tiedon välityksen raja.

Yleisesti toimittajat, jotka kysyvät perustyyhmiä asioita: ”Mitä eläinlääkäri tekee?” antavat loistavan mahdollisuuden kertoa oma näkemys maailman makaamisesta. Riskialttiimpia ovat toimittajat, jotka tietävät jo mitä ovat kertomassa ja hankkivat vain kasvoa suoraan lainaukseen. Toimittajiin kannattaa kuitenkin suhtautua yhteistyökumppaneina: mitä paremmin omat näkemykset on jäsenelty ja perusteltu, sitä helpompaa on yhteistyön tekeminen. Mitä paremmin eläinlääkäri pystyy liittämään oman työnsä, päätöksensä, tutkimustuloksensa muun maailman menoon, erityisesti yksittäisen kuntalaisen tai kansalaisen elämään, sen helpompaa on tavoittaa yleisö. Tyhjentävät esitykset ammattiryhmän erityisyydestä eivät kiinnosta useimpia lukijoita, siksi ei myöskään toimittajia. Epäilen, etteivät eläinlääkäritkään ole kiinnostuneita perehtymään syvällisesti vaikkapa erityisluokanopettajien tai tietotekniikkainsinöörien tärkeyteen – ennen kuin sinileväpuuro on omassa rannassa.

Eläinlääkäriiliiton valtuuskunta otti toukokuun kokouksessa yhdeksi kolmivuotiskauden tavoitteekseen antaa realistinen kuva ammattikunnasta suurelle yleisölle. Ensin analysoidaan kohderyhmiä, joiden mukaan keskeinen sanoma määritellään ja sitten valmistellaan taktiikka ja pauskitaan töitä voimavarojen antamin rahkein. Kaiken aikaa pätee vanha idea, että jokainen eläinlääkäri voi pohtia, miten kontakteissa joukkoviestintien kanssa voisi luontevalla tavalla tuoda esille eläinlääkärin koulutuksen ja osaamisen antia kansalaisen kannalta merkittävissä asioissa. Näkökulman löytämistä voi helpottaa toimittajien keskeinen kysymys: miten tämä liittyy minuun, lapseeni, naapurin eläkeläismummoon. Haastatteluisissa voi kertoa työpaikan antaman tittelin takana olevan eläinlääkärin koulutuksen ja ennen kaikkea eläinlääkärin osaamisen kytköksistä arkeen.

Median onneksi kesä lämpeni edes hetkeksi loppua kohti, kenties huono kelikin olisi mennyt sen piikkiin. Pian viilenevää syksyä lämmittää kuntavaali-intoilu: saadaan nähdä mikä kaikki onkaan median ansiota, mikä syytä.

Anna Parkkari

Suomen Eläinlääkäriiliiton tiedottaja, Suomen Eläinlääkärilehden toimitus-sihtööri